

2017-06-06

Dnr 401-12349-17

Enheten för samhällsplanering
Johanna Andersson
010-224 12 13
johanna.andersson@lansstyrelsen.se

Trelleborgs kommun
samhallsbyggnad@trelleborg.se

Sammanfattande redogörelse inför Trelleborgs kommuns beslut om översiktsplanens aktualitet

Redogörelse för ärendet

Kommunfullmäktige ska minst en gång varje mandatperiod pröva om översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 5 § Plan- och bygglagen, PBL. Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 28 § PBL minst en gång under mandatperioden redovisa sina synpunkter om statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Synpunkterna ska redovisas i en sammanfattande redogörelse till kommunen. Av redogörelsen ska det framgå hur synpunkterna förhåller sig till översiktsplanen.

Den 4 maj 2017 hade Länsstyrelsen och Trelleborgs kommun tidigt samråd om ändring av översiktsplanen för landsbygden i Trelleborg. Vid detta möte begärde kommunen Länsstyrelsens syn på aktualiteten i gällande översiktsplan för landsbygden (området utanför staden Trelleborg) om mellankommunala och statliga intressen. Även om kommunen bara har begärt en redogörelse för de statliga intressena som kan ha betydelse för en ändring av översiktsplanen på landsbygden (utanför Trelleborgs stad), har Länsstyrelsen valt att göra en sammanfattande redogörelse för hela kommunen. Det beror dels på att Länsstyrelsen endast ger redogörelser för hela kommuner men också för att Länsstyrelsen råder kommunen att inte göra en ändring för landsbygden utan en ny kommunövergripande översiktsplan, för att få ett aktuellt dokument att förhålla sig.

Länsstyrelsens ställningstagande

Kommunfullmäktige antog översiktsplanen för hela kommunen den 21 juni 2010 samt ändringen för staden den 26 maj 2014. Länsstyrelsen menar att synpunkterna från granskningsyttrandena till översiktsplanen och ändringen för staden står fast. Det innebär att stat och kommun inte har nått en överenskommelse för hur riksintressena för kommunikation (hamn, väg och järnväg), högexploaterade kust samt kulturmiljö tillgodoses samt hur risken för översvämning hanteras. Det innebär att översiktsplanen inte blir vägledande för prövningar som tillstånd, detaljplaner och bygglov. Kommande detaljpaneläggning som inte är förenlig med översiktsplanen och Länsstyrelsen granskningsyttrande kräver också ett utökat planförfarande,

vilket leder till en tidsmässigt längre process. Intentionen med översiktsplanen är att den ska underlätta efterföljande prövningar.

Länsstyrelsen gör en sammantagen bedömning att översiktsplanen för Trelleborgs kommun från 2010 inte är aktuell och att kommunen behöver göra en översyn av översiktsplanen, varför det är mycket positivt att kommunen har påbörjat detta arbete. Länsstyrelsen tar här upp statliga frågor som har förändrats sedan kommunen antog översiktsplanen år 2010 och ändringen för staden år 2014.

Några nyheter sedan översiktsplanerna antogs

Länsstyrelsen konstaterar att sedan översiktsplanen och ändringen för staden antogs har bland annat detta hänt:

- Ny lagstiftning, till exempel nya PBL den 2 maj 2011 med nya krav på översiktsplanens innehåll, ny lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar från den 1 januari 2014 och ny lag om byggande av järnväg och väglag från den 1 december 2011
- Utveckling av nationella och regionala mål, bland annat regionala utvecklingsstrategin, regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen och regional infrastrukturplan
- Nya kunskapsunderlag om exempelvis bostadsförsörjning, klimatanpassning, hushållning med mark- och vatten, energieffektivisering och vattenförvaltning

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att punkterna ovan har stor inverkan på kommunens fysiska planering och det är därför viktigt att gällande översiktsplan uppdateras i dessa frågor för att översiktsplanen ska uppfylla kraven enligt 3 kap. 4–5 § PBL. Länsstyrelsen belyser särskilt följande frågor:

- Tydliga ställningstaganden för kommunens samtliga mark- och vattenområden
- Behovet av bostäder i riktlinjerna för bostadsförsörjningen styr vilka markanspråk kommunen pekar ut
- Tydliga ställningstaganden om samtliga riksintressen och redovisning om hur de skyddas mot påtaglig skada
- Tydliga ställningstaganden om hur ny och befintlig bebyggelse ska hanteras vid risk för översvämning till följd av ett förändrat klimat
- Vikten av att planera för förtätade och blandade miljöer i tätorterna. Det är bland annat viktigt för att skapa trygga miljöer för både kvinnor och män samt för att invånare ska kunna leva sitt vardagsliv och nå sina målpunkter till fots, med cykel eller kollektivtrafik

Länsstyrelsens synpunkter

Bostadsförsörjning och hushållning med mark och vatten

Kommunen antog riktlinjer för bostadsförsörjningen 2015 och arbete pågår med en revidering av dem. Länsstyrelsen menar att det är viktigt att kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning följs upp i översiktsplanen och omsätts till fysisk planering. Översiktsplanen behöver därför innehålla en tydlig koppling mellan behovet av bostäder och de markanspråk för bostadsbyggande som kommunen pekar ut, i såväl kommunen som helhet som ort för ort.

Länsstyrelsen anser att hushållning med mark och vatten är en grundläggande fråga vid all fysisk planering och att lovgivning och utbyggnad på oexploaterad mark ska ske restriktivt. Länsstyrelsen har skärpt synen på byggande på jordbruksmark med stöd i det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen *Skånska åtgärder för miljömålen 2016-2020* samt flera utredningar och planeringsunderlag från Jordbruksverket och Länsstyrelsen Skåne. Exploatering av jordbruksmarken måste begränsas kraftigt i kombination med ett maximalt utnyttjande av goda kollektivtrafikkära lägen för att det ska vara möjligt att nå flera miljömål. Utmaningen ligger också i att öka resandet med gång, cykel och kollektivtrafik hos kommuninvånarna, som i flera delar av kommunen är bilberoende. Det är därför angeläget de utbyggnadsområden som översiktsplanen pekar ut har förutsättningar att kunna ge en långsiktigt hållbar utveckling i enlighet med nationella och regionala mål och program.

Jämställdhet

Länsstyrelsen uppmärksammar kommunen om att det vintern 2016 kom två nya jämställdhetspolitiska delmål, om utbildning och hälsa. De gäller numera tillsammans med de tidigare fyra delmålen. Länsstyrelsen har nyligen tagit fram en folder som heter *Vägledning för jämställd fysisk planering*. Den innehåller bland annat en processuppdelad checklista som förhoppningsvis kan vara till hjälp i kommunens arbete med jämställdhet i den fysiska planeringen.

Länsstyrelsen menar att en förutsättning för att ha möjlighet att ta hänsyn till jämställdhetsperspektivet är att använda könsuppdelad statistik och forma och analysera planförslaget utifrån detta. Den fysiska planeringen behöver uppmärksamma att kvinnor och män generellt har olika livs- och förflyttningsmönster och att kön har betydelse för hur människor använder sin tid. Statistik visar exempelvis att män har högre inkomster, lägre utbildningsnivå, tar ut färre föräldradagar och är aktiva i andra fritidsaktiviteter än kvinnor. Män gör färre resor per dag än kvinnor, men resorna är oftast längre samt görs oftare med bil än när kvinnor reser. Länsstyrelsen menar att delmålet kring makt och inflytande berörs varje gång kommunen fattar beslut, samlar in underlag, tar kontakter och håller samråd. Detta delmål är därför viktigt att beakta tidigt i ett översiktsplanearbete, innan dialoger med mera har kommit igång. Delmålet om ett delat ansvar för hem och barn berörs i all planering när bostäder,

arbetsplatser, skolor, barnomsorg och annan service lokaliseras i förhållande till varandra, alltså i all fysisk planering.

Hållbara transporter och infrastruktur

Länsstyrelsen menar att det är viktigt att kommunen arbetar med komplettering och utbyggnad av bostäder och verksamheter i lägen som redan har service, teknisk infrastruktur och kollektivtrafik. Detta för att minska bilberoendet samt främja ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik. Kommande översiktsplan bör tydligt redovisa vad kommunen ser som goda kollektivtrafiklägen eller där ytterligare utbyggnad innebär förstärkning av befintliga strukturer. *Trafikförsörjningsprogram 2016* innehåller långsiktiga planer fram till 2025 och pekar ut färdriktningen och ambitionerna för utbudet av kollektivtrafik i regionen. Det revideras årligen och är tillsammans med budgeten det viktigaste dokumentet för regionfullmäktiges styrning av den regionala kollektivtrafiken i Skåne. Det är därför ett viktigt underlag för kommunens planering i goda kollektivtrafiklägen.

Ny ringväg

Länsstyrelsen och Trafikverket har under lång tid ifrågasatt kommunens planer på en ny ringväg. Länsstyrelsen godtog i granskningsyttrandet 2010 inte översiktsplanens redovisning och riktlinjer för planeringen för en ny ringväg med hänvisning till riksintresset för kulturmiljö. I granskningsyttrandet till ändringen för staden, anser Länsstyrelsen att den befintliga vägen E6 tillgodoser behovet av trafikled till och från hamnen. Statens argument om ringvägen finns i granskningsyttrandet till ändringen av översiktsplanen för staden¹. År 2011 byggdes E6 mellan Trelleborg och Vellinge om till motorväg.

Länsstyrelsen poängterar att ringvägen inte har utretts enligt den gängse planeringsprocessen med en förberedande studie (åtgärdsvalsstudie), där kommunen först blivit överens med staten om problem- och målbeskrivning samt sedan enligt fyrstegsprincipen prövat alternativa åtgärder.

Trafikverket beslutade den 1 februari 2017 (ärendenummer TRV 2017/13312) att dra tillbaka utpekandet av E6 Ringled Trelleborg som riksintresse enligt 3 kap 8 miljöbalken. Det innebär att en ringväg runt Trelleborg i form av nybyggnad samt omlokalisering av E6 inte är aktuell i riksintressesystemet. Länsstyrelsen anser att Trafikverkets beslut innebär ytterligare en tydlig markering från staten om att nuvarande trafikled E6 uppfyller den riksintressanta funktionen av kommunikation till Trelleborg samt som anslutning till Trelleborgs hamn som riksintresse.

¹ Argumenten i korthet: nuvarande väg fyller sin funktion/inte behov av ny väg, ny väg är inte utredd, ny väg innebär försämrade tillgänglighet för den långväga trafiken, ny väg ger ökad trafik så kallad inducerad trafik alltså mer biltrafik, ny väg innebär sannolikt försämrade trafiksäkerhet utifrån många korsningspunkter, ny väg påverkar befintlig bebyggelse i öster och ny väg skadar riksintresse kulturmiljö, Fuglie - Mellan-Grevie - Skåre [M:K 136].

Länsstyrelsen konstaterar att det inte finns några planer på att ändra riksintresset. Det innebär att riksintresset för väg tillgodoses i sin sträckning väster om Trelleborg och kommunen behöver ta hänsyn till detta i all planering av bland annat bostäder som sker längs riksintresset. Länsstyrelsen menar därför att kommunen ska förhålla sig till att trafiken till och från hamnen går på denna sträckning i sin planering av olika centrumnära projekt.

Kulturmiljövård och fornlämningar

Det finns nya nationella mål för kulturmiljöarbetet som ska vara vägledande för översiktsplaneringen. De nya målen pekar särskilt ut vikten av helhets- och tillgänglighetsperspektiv. Det är därför angeläget att ge vägledning och riktlinjer i översiktsplanen för värdefulla kulturmiljöer och befintlig bebyggelse, även där dessa idag inte har ett formellt skydd. Särskilt viktigt är det för områden som inte regleras via detaljplaner. De kulturmiljöprogram som tas fram inom kommunen behöver utformas för att fungera som planeringsunderlag för översiktsplaneringen. Tillsammans med det regionala kulturmiljöprogrammet preciserar de kulturmiljövärden som allmänt intresse, vilket ska ligga till grund för ställningstaganden om hur den byggda miljön ska bevaras och utvecklas.

Naturvård och friluftsliv

Sedan översiktsplanen antogs har det beslutats om ett nytt Natura2000-område, Sydvästkånes utsjövattnen för tumlare. Länsstyrelsen fattade nytt beslut den 11 december 2014 om utvidgade strandskyddsområden, det vill säga strandskyddsområden mellan 100 till 300 meter, inom Trelleborgs kommun. Det finns ett nytt kommunalt naturreservat, Maglarps sandtag, (beslut 2010-10-25, laga kraft 2010-11-26) och ytterligare ett som är beslutat men överklagat, Fredshög-Stavstens udde. Kommande översiktsplan behöver förhålla sig till dessa förändringar.

Utgångspunkten för de tio mål för friluftslivspolitikerna som regeringen beslutade om i december 2012 är att friluftslivet ger hälsa, naturförståelse och regional utveckling. Friluftsmålet om tillgång till natur för att kunna bedriva friluftsliv, handlar i hög grad om att samhällsplaneringen tar hänsyn till friluftslivets behov av tillgång till attraktiva natur- och kulturlandskap. Detta behöver kommande översiktsplan avspegla. Läs om friluftslivsmålen här:

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Friluftsliv/Friluftsmalen/>

Vägen till biologiskt rikare Skåne, Naturvårdsstrategi för Skåne som antogs i juni 2015, lyfter fram vikten av att skydda de mest värdefulla områdena och att öka hänsynen i vardagslandskapet. Naturvårdsverket driver en satsning för att uppmärksamma värdet av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Den fysiska planeringen med ställningstaganden kring mark- och vattenanvändning bildar förutsättningar för dessa värden och tjänster för lång tid framöver.

Därför är detta aspekter som på en övergripande strategisk nivå också behöver vägas in i den kommunala översiktsplaneringen.

Översvämning, klimatförändringar samt miljökvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen ser gärna att kommunerna arbetar aktivt med vatten- och klimatplanering inom en översiktsplan. Detta kan till exempel innebära att väva in VA- och klimatplaner för att säkerställa översvämningsytor, skydd, identifiera direkt olämpliga platser för byggnation med mera. Dessa aspekter underlättar sedan för att bland annat säkerställa markens lämplighet vid ett fortsatt detaljplanearbete. Möjligheten att strategiskt hantera VA, översvämning, klimatförändringar och MKN vatten kan framförallt ske på en övergripande nivå, då dessa ofta är svåra att lösa lokalt.

Sedan 2012 har Länsstyrelsen tagit fram underlag som rör bland annat klimatförändringar och skyfallskartering. Länsstyrelsen har tagit fram ett planeringsunderlag i form av en lågpunktskartering som behöver beaktas när markens lämplighet för bebyggelse ska avgöras. För information om lågpunktskarteringen och andra kartunderlag om översvämning hänvisar vi till karttjänsten "Vatten och klimat" samt till den användarguide som länsstyrelsen tagit fram.

Här finns karttjänsten Vatten och Klimat: <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Skane/Dikningsforetag/>

Läs användarguiden som hör till karttjänsten här:

<http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/publikationer/2017/Sidor/anvandarguide-till-karttjansten-vatten-klimat.aspx>

Klimat och energi

Enligt det regionala åtgärdsprogrammet för miljökvalitetsmålen *Skånska åtgärderna för miljömålen 2016–2020* ska förutsättningarna för etablering av förnyelsebar energiproduktion framgå av kommunernas översiktsplaner och energiplaner.

Miljökonsekvensbeskrivning

Gällande översiktsplan har inte en miljökonsekvensbeskrivning som uppfyller kraven enligt 6 kap. miljöbalken, eftersom det kommit till ny kunskap, nya förutsättningar och nya nationella och regionala mål som inte har vägts in i konsekvensbeskrivningen. Det är angeläget att konsekvensbeskrivningen och miljökonsekvensbeskrivningen redovisar gjorda avvägningar och val på ortsnivå. Det gäller för all exploatering. Detta är angeläget för att kunna se var motstående intressen finns.

Länstyrelsen
Skåne

YTTRANDE

7(7)

2017-06-06

Dnr 401-12349-17

Beslutande

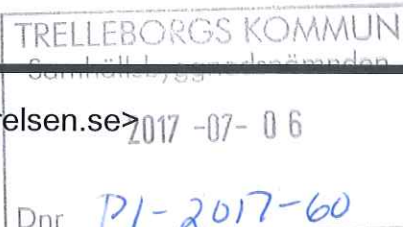
Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektör Ola Melin. Planhandläggare Johanna Andersson har varit föredragande. I ärendet har även enhetschef Kajsa Palo deltagit.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför ingen namnunderskrift.

Ola Melin

Johanna Andersson

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Från: Länsstyrelsen Skåne <skane@lansstyrelsen.se>
Skickat: den 6 juli 2017 14:02
Till: Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kopia: Andersson Johanna
Ämne: 17-12349 Länsstyrelsens yttrande över sammanfattande redogörelse inför Trelleborgs kommuns beslut om översiktsplanens aktualitet
Bifogade filer: Sammanfattande redogörelse inför Trelleborgs kommuns beslut om översiktsplanens aktualitet(6602254) (0)_TMP.pdf

Hej!

Härmed skickas Länsstyrelsens yttrande över sammanfattande redogörelse inför Trelleborgs kommuns beslut om översiktsplanens aktualitet, som bifogad fil.
Observera att yttrande endast skickas digitalt.

Med vänliga hälsningar

JOHANNA ANDERSSON

Planhandläggare / Enheten för samhällsplanering

010-22 41 213

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane